

lujemo, da niso vsi nekdanji nabiralci zapisovali pesmi natančno po besedah in izgovarjavi narodovi.

Tako nam tudi ta snopič priča, da se je izdajanje in urejanje naših narodnih pesmij poverilo pravemu možu, ki bo sestavil zbirko v čast slovenskemu narodu. Res je, da bi se bila zbirka v tem snopiču še povečala s tem, da bi bil urednik sprejel nekaj pesmij spotikljive vsebine; toda, da tega ni storil, to zbirki nikakor ni v škodo, ker je v sedanjem obsegu obče rabljiva, kar bi sicer ne bila.

Ker more biti vsemu slovenskemu narodu na tem, da se to delo dovrši častno, naj bi vsakdo, kdor ima ali hrani kaj narodnega pesniškega blaga, čim najpreje je poslal gospodu uredniku z naslovom: *Gospod dr. Karol Štrekelj, profesor. Graz. Univerzitet.* Uredniku pa želimo zdravja in vstrajnosti, da bi dokončal to tako dobro začeto in osnovano delo. L.

Hrvaška književnost.

Knjige „Matiče Hrvatske“ za leto 1896.

(Dalje.)

Nikola Baretić. *Pripoveda Vjenceslav Novak. Zabavne knjižnice vezak 188.—189.* 8°. Str. 220. Cena 50 kr. — Vjenceslav Novak nam je star in dober znanec; malo ne vsakega leta ga nahajamo med pisci Hrvat. Matice in če ga ne bi bilo, pogrešali bi ga težko. Privadili smo se ga. Letos nas ni vodil tje v svoje Primorje, katero je že tolikokrat lepo opisal, vendar tudi Primorja ni mogel pozabiti, dasi se večji del njegove povesti vrši v Zagrebu. V „Nikoli Baretiću“ izbral si je poseben način in nas précej v početku vrgel v sredo dejanja, a ko je s tem pobudil v nas zanimanje, začel nam pripovedovati življenje svojega glavnega junaka. Nikola Baretić je vseskozi simpatična in poštena duša, izvrsten domorodec, kateri iskreno ljubi svojo plemenito — ženo Marijo, kakor tudi ona njega. Čuden slučaj vzbudi v njem ljubosumje, v njegovi tako idejalni obitelji zavлада nemir; ta ga privéde do greha in obupa, iz katerega ga reši njegova žena. S krvavečim srcem in bolnim telesom odide v svet, dokler ne ozdravi telesno in duševno in se zopet povrne k njej, katero je vedno iskreno ljubil, da živi za svojo obitelj in za svojo domovino, katera se je tudi preporodila in otrsela tujih okov. Pisec pripoveduje gladko in mikavno, jezik mu je lep, a cela snov poučna in nič spotikljiva. Novaku, kateri je tudi ozdravel od težke in dolge bolezni, želimo tudi nadalje krepkega zdravja, da spiše še mnogo povestij, katere bodejo osnovane na tako zdravem in blažilnem temelju, kakor je njegova povest „Nikola Baretić“. J. Barlè.

Iz bilinskoga svieta. *Prirodopisne i kulturne crtice. Napisao dr. Stjepan Gjurašin. Knjiga*

četvrta. Sa šestdeset i jednom slikom. Nagradjeno iz zaklade grofa Draškovića za godine 1895. Vel. 8°. Str. 244. Cena 1 gld. 50 kr. — Ta knjiga je XXI. v vrsti „poučne knjižnice“. Obdeluje pa sicer težavno, a jako zanimivo tvarino, namreč življenje in hranjenje rastlin. Pisatelj razkriva one zapletene pojave, ki se večinoma skrivajo našim očem, ki se pa odpirajo — drobnogledu. Drobnogled nam je pokazal stanice (celice), njih sestav in gibanje (preminjanje); na podlagi tega moremo zvedeti, kako dobiva rastlina hrano iz zemlje in kako jo obdeluje ali preminja, da si jo prisvoji, t. j. premeni v svoje dele. Ob tem govori pisatelj obširno o listu in njegovem delovanju. Kako veliko število je rastlin in kaj učinjajo, kažejo med drugimi zloglasni bakteriji, katere zanimivo opisuje posebno poglavje. Jednako kakor hranjenje je zapleteno tudi množenje rastlin, katero nam pisatelj razkazuje v zadnjem delu. Tu vidimo tudi, kako važne so žuželke za množenje rastlinsko. Na posameznih vzgledih se nam lepo pojasnjuje razkladanje, kakor tudi lične slike dobro kažejo, kar bi sicer v prirodi našli samo težavno.

Kakor so vse dosedanje knjige te vrste poljudne, tako je tudi ta knjiga pisana lahko in prijetno. Čitatelju se odpira pogled v globočino božje modrosti. Jezik je vseskozi lep, imena rastlin so navedena največkrat hrvaško, latinsko, nemško in tudi laško. Mislimo, da bi laških imen ne bilo treba; bolje bi bilo podati slovenska imena, kjer se ločijo od hrvaških, s čimer bi bila ta knjiga dvakrat bolj prikupljiva za Slovence. (To stvar, da bi se „Hrvatska Matica“ v terminologiji ozirala na Slovence, toplo priporočamo v preudarek odboru in pisateljem.) V obče pa je „Hrv. Mat.“ le častitati zaradi takih književnih del. S.

Danica. *Koledar i ljetopis društva svetojerolimskoga za god. 1898.* Str. 240. Cena 25 kr. — Kakor vsakega leta, tako je tudi letos priljubljena „Danica“, — katera je tiskana v 48.000 iztiskih — bogata in raznovrstna po vsebini. Najpopreje so življenjepisi pokojnikov: Mihovila Pavlinovića, dr. Bogoslova Šuleka in Radoslava Lopašića. Opomnili bi, da je prvi životopis za preprostega čitatelja težko umeven, pa bi bilo želeti, da se tudi životopisi pišejo tako, da jih sleherni čitatelj umeva, ker samo ondaj jih bodo čitali z zanimanjem in koristjo. Razne kraje lepe hrvaške domovine prikazujejo nam slike s kratkimi, primernimi spisi. Ivan Lepušić. znani hrvaški pripovedovalec, je napisal črtico „Timotija“, a radi bodo čitali tudi predstavljeno povest „Božić“. Drugi članki v „Danici“ so večinoma poučne vsebine. Med njimi je koristen kratki, jezgroviti spis: „Kako je jednostavno liječenje bolesti po Kneippu.“ Dasi hrvaški